

Сёңтерү ялавё

1944 җулхи майн 5-мөшёнченпе тухать

Муркаш район хаҗачё

21 (7554) №



Юн кун, 2008 җулхи мартн (пуш) 19-мөшё



Хакё ирёлкё

Республикара

Чаваш Ен территорияенче уса курман сёрсем пулмалла мар

Тунти кун Чаваш Ен Президентё Николай Федоров республика правительствин тата Федераци ведомствисен территории органёсен ертүсисемпе канашлу ирттерне.

Президент сак эрне вёсёенче районсемпе хуласен пуслэхёсен Канашён тата Чаваш Республикин Президентё сүмөнчи приоритетла наци проекчёсене пурнаслас телёше ёслекен Канашён перлехи ларавё иртессе пёлтерне. Кун йёркинчи тёл йитусёенчен пёри – үрөк-сүрөк хуҗасем ларавёсёе каларна уса курмалли сёрсене хуҗасалх савранашне кертессине йёркелессе. Президент ял хуҗасалх министрне М.В. Игнатёва, пурлах тата сёр хуҗасалх министрне А.М. Стальскаяна сак сферари ёс-хёле пур енлён тишкерме, лару-тару пирки пёлтерме хушнә. «Чаваш Ен территорияенче уса курман сёрсем пулмалла мар. Вёсем пурри муниципалитет шайёнчи ертсе пыракан тытамсем кирлё пек ёслесе пыманнине сирёллетет. Сак ыйтава тата парас енёле хушнине вәхәтра пурнасламашкан пите сирёл ыйтатпәр», – палартнә республика пуслэхё.

ЧР ПА пресс-служби.

Төрёлкё

Т. Моисеева айәплә мар

Иртнө эрнере төрлө хаҗатпа теле-радиоантаци пирён ентешёмёр Татьяна Моисеева биатлонистка сичнен пурне те пәшәрхантаракан хыпар пёлтернөччө. Спортсменка нарәс уйахёенче Швецире иртнө Тёнче чемпионатёенче допингпа уса курнә имёш. Лаборатори кәртәвёсёенче дексаметазан – йышанма юраман препарат тупса палартнә. Татьяна, Раҗсейри биатлонистсен союзён ертүсин Александр Тихонован тата унан врачён Андрей Дмитриеван кёске вәхәтра анлантару хуҗё сьрма тивнө. Вырсарни кун Тёнчери биатлонистсен сюзёнчен Т. Моисеева телёше пусарнә ёсе хупнине, Муркаш пики айәпсар иккенне пёлтернө. Таньан сак препаратпа куҗ чирёнчен сипленмешкөн уса курма тивнө тесе йышаннә.

Паллах, эпир төрёлкё Т. Моисеева енче пуласса шаннә. Сак төрёлкё сиеле тухни Муркашсене, таванёсене савантарать. Ентешёмёре вара спортри сивёч керёшусенче малалла та аңасусем сунатпәр.



Йёлтөрпе чупса район пуслэхён кубокне сёнен илессисён иртнө шәмат кун еуннәмөш хуҗа амартусем ирттрёс. Пурё 54 команда, 250 йёлтөрсё старта тухрө.

Сән үкерчөкрё: стартра район пуслэхё Ю.А. Иванов хуҗасалхсен, учрежденисемпе организацисен ертүсисен пёр ушкәнөпе. Амарту мөнле иртни пирки төплөнрөх – 6-мөш страницара.

Чаваш Республикин Президентён Указё

Таван сёршыван 1941-1945 җулсенчи Аслә вәршинче Сёңтерү тунәранпа 65 җул ситнине уявләма хатёрленессе тата аңа ирттерессе сичнен

Таван сёршыван 1941-1945 җулсенчи Аслә вәршинче фашизма сёңтернин обществәпа политика тата истори пёлтерёшне шута илсе, Чаваш Енён чи лайах ывәлөсөмпе хёрёсен паттарла ёсче тивёслипе хак парса сапла йышанатәп.

1. Чаваш Республикинче граждасем, общество пёрлешёвёсөм активлә хуҗашаннөпе 2010 султа Таван сёршыван 1941-1945 җулсенчи Аслә вәршинче Сёңтерү тунәранпа 65 җул ситнине уявләссине йёркелемелле.

2. Чаваш Республикин Министрсен Кабинечён:

Таван сёршыван 1941-1945 җулсенчи Аслә вәршинче Сёңтерү тунәранпа 65 җул ситнине уявләссине хатёрленессе ирттрёс енёле йёркелү комитечё тумалла тата унан йышне сирёллетмелле;

Курск патёнчи сапәсусенче нимёс фашисчёсене сапса аркатнәранпа, Ленинград блокадине татнәранпа 65 җул ситнине, савән пекех Таван сёршыван 1941-1945 җулсенчи Аслә вәршин ытти паллә тапхәрёсене, республикари «Арусен ас

тәвәм эстафети» гражданпа патриот акцине халалланә мероприяйтисене ирттрёссине пәхса хаварса Таван сёршыван 1941-1945 җулсенчи Аслә вәршинче Сёңтерү тунәранпа 65 җул ситнине уявләссине хатёрленессе ирттрёс енёле мероприяйтисен планне туҗа хатёрлемелле тата мероприяйтисене пурнаслас пынине массәллә информаци хатёрёсенче сүтатассине тивёстермелле;

вырәнти хай тытамлөх органёсемпе пёрле сәмрәксене сарпа патриотла воспитани парас ёсе вәйлатмалла.

3. Районсемпе хуласен администрацийёсене, харпәрләхән мөн пур формиллө организацисене Таван сёршыван 1941-1945 җулсенчи Аслә вәршинче Сёңтерү тунәранпа 65 җул ситнине халалланә мероприяйтисене хатёрленессе ирттрёссине сыхәннә ёсе активлә хуҗашанма сөнөс.

Чаваш Республикин Президентё Н. ФЕДОРОВ.

Шупашкар, 2008, пуш, 7, 20 №.

Гражданла оборона ыйтәвөсөмпе

Хамәра хуҗтлөхре туяс тесен

Чрезвычайлә лару-тару кирек хәш вәхәтра та сиксе тухма пултарапть. Производствәра та, сул сичне те төрлө инкөсем кётмен сёртен пулассё. Террорла актсөмпе социаллә взрыөсем пулмәссё тесе те никам та шантарса калама пултараймәсть. Сак инкөсем сүхәтүсөм сёр иртмөсчө. Уйрәмаха ачасем хуҗтлөхсёр туясчө хайсене сак вәхәтра.

Инкөкө сирсө ярас тесен хәрүшләх сичнен, аңа кәларса таратакан сәлтәвөсөм сичнен пёлмелле. Сәв инкөкрен асәрханмалли тата аңа пётөрмелли сул-йөре тупма пёлмелле. Мөнле майпа?

– Ачасене хайсене тата ыттисене хуҗтөлеме вөрөнтмелле, – тет кун пирки район администрацийён граждандла оборона тата чрезвычайлә лару-тару енёле ёслекөн пай ертүси Н.П. МИЛЮТИН. Шәпах сак ёс районта мөнле пулса пынни пирки каласа пама ыйтәрәм та ёнтө унран.

– Николай Панфилович, шул ачисем паян төрлө хәрүшә лару-таруран сыхланма пёлөсчө, тесе калама пултә-литә-и?

– Гражданла оборона, халәха хуҗтөлесене тата пурнаса хәрүшәсәрлатмалли мөлсене районти вөрөнтү учрежденийёсенче ОБЖ урокёсенче, савән пекех класс тулашёнче ирттрөкөн мероприяйтисенче вөрөсчө. Шкулти тата районти сәмрәк армөесен финанли «Зарница» тата «Орленок» вәйиисене хатёрленессе ирттрөкөн чух та ачасем сав мөлсене аша хывәсчө. Заняйтисенче ачасем төрлөрен хәрүшә лару-тару тата савән чухне хайсене мөнле тытмәллипе пәллашәсчө. Кәләпәр,

пушар пулсан, хулигансем тапнасан-мөн тәвас пулсан мөн тумалла? Е вәрманта сухалса кайсан, пәр сичне инкөке лексен мөн тумалла тата? Электрчествәпа, газ оборудованиёсемпе мөнле төрөс уса курмалла? Саксене йәлтәх вөрөсчө ачасем. Аслә классенчи ачасемпе сак вөрөнөвө Чаваш Республикинче граждандла оборона тата чрезвычайлә лару-тару ёслекөн патшаләх комитечён вөрөнтүналли методика центрөнче вөрөнөс хатёрленнө ОБЖ преподавателёсем ирттрөсчө. Вәтам тата пусләмәш классенче вөрөнөкөсөм вара ку енёле пёлөвө ытти предметсемпе перлештернө урокөсене тата класс тулашёнчи мероприя-

тисенче, практика занятиёсене илөсчө.

– Кёсөн сулсенчи ачасем хәрүшәсәрләх правилсене вөрөнөс юхәмран тәрса юлмәсчө-и?

– Кунта пысәк явапләх ача сачёсен ертүсисем сине тиенет. Ыттисене хәрүшәсәрләх правилсене вөрөнтөс тесен вара чи малтанах аңа хамәрән, ситённисен, алла илмелле. Сак телөвөпө кәсалхи мартән 6-мөшөнчө вөрөнтү, сәмрәксен политики тата физкультурәпа спорт пайён методпөлөмөнчө ачасене хуҗтөлес, вөсене төрлө инкөкрен хуҗтөленме вөрөнтөс ыйтупа заняти ирттрөтөмөр. Палартса хавармалла, асаннә мероприяити Муркаш районён граждандла оборона енёле, чрезвычайлә лару-тарусенчен асәрхаттарассипе тата вөсене пётөрөссипе, пушар тата шыв сични хәрүшәсәрләхпа тивөсчөтөссипе сыхәннә тёл мероприяйтисен ёс планөле килешүллөн ирттрө. Унта ача сачёсен заведующийёсемпе вөсөнчи медицина ёсчөнөсөм хуҗшәнчө. Вөсөмпе Шупашкарти граждандла оборонән курсёсен ертүси Е.Н. Южалин тата унти преподаватель Н.В. Батракова төплө каласу ирттрөчөс. Каласа хавармалла, халәха граждандла оборона тата чрезвычайлә лару-тару

енёле вөрөнтөс хатёрлөссипе район администрацийё Шупашкарти граждандла оборона курсөсемпе тачә сыхәнса ёслет. Заняти пите интереслө ирттрө. Статистика материалөсөмпе тата пурнасра пулса иртнө төслөхөсөмпе пурян пулчө вәл. Ача сачёсен заведующийёсенчен чылайшө курс ёсчөнөсене хайсөм патне заняти ирттрөме пима каласа татәлчө.

– Хәрүшәсәрләх ыйтәвөпе районти ытти предприяти-организацисенче мөнле ёслөсчө?

– Районти предприятия-организаци ертүсисөмпе те сакнашкәл вөрөнөсөм ирттрөтпөр районта. Вөсене Шупашкарти асаннә курсөсене ёслөкөсене чөнтөпөр. Юлашкә 2 сул хушшинчө граждандла оборона ыйтәвөсөмпе пөчөк предприятиясен ертүсисөмпе, фельдшерпа акушер пунктёсен, Муркашпа Мән Сөңтөр райовөсөн магазинөсөн заведующийёсемпе, савән пекех районти граждандла оборонән сүту-илүпө апат-симөс службин штатра тәман аварийө сәлакансен формирөвәнийөсөн командирөсөмпе тата личнә составөсөмпе те вөрөнү ирттрөнө.

– Тавах, Николай Панфилович, каласушән. Л. ТУКТИНА каласнә.

Райадминистрацире

Хисеп грамотисене тивөсчө

Чуманкасси ял тарәхөн администрацийё, «Моргаушская» чәхчөп фабрики, Муркашри 13-мөш номерлө аптека, Муркаш райовөкөн канашё, «Герой», Чкалов яч. хис. ял хуҗасалх производствө кооперативөсөм, «Волга Телеком» уса акционер обществин Муркаш районөнчи линиөе техника цөхө ыйтисене тивөсчөтөсө район администрацийён пусләхөн февралён 28-мөшөнчи 119 № йышәнәвөпө саксене район администрацийён Хисеп грамотипе наградәланә:

1. Ял хуҗасалх производствинче тарәшса ёслөнөшөн тата обществәллә ёсене хастар хуҗшәннәшән:

– Валентина Геннадёвна ГРАЧЕВАНА, «Моргаушская» чәхчөп фабрикин апат хатёрленөс цөхөн операторне;

– Валерий Анатольевич ЛЕОНТЬЕВА, «Герой» хуҗасалхән тёл инженерне;

– Елизавета Федоровна ФЕДОРОВАНА, Чкалов яч. хис. хуҗасалхән машинапа ёне сәвакан операторне.

2. Нумай сул хушши тарәшса ёслөнөшөн Перасковия Ильинична ИЛЬИНАНА, ЧР «Муркашри 13-мөш номерлө аптека» патшаләх унитарлә предприятийён Йүсқассинчи 67-мөш номерлө аптека санитаркине.

3. Сыхәнү органөсөнчө нумай сул хушши тарәшса ёслөнөшөн Зоя Аверкиевна ВОРОБЬЕВАНА, «Волга Телеком» уса акционер обществин Муркаш районөнчи линиөе техника цөхөн электромеханикне.

4. Потребительсен кооперацийөнчө нумай сул хушши тарәшса ёслөнөшөн Зоя Григорьевна ЗАХАРОВАНА, Муркаш райовөкөн Лантәшри сәкар пекарнин сәкар пөсөкөкөне.

5. Районән культура традицийөсене упрәнәшән тата хушса пынәшән Геннадий Иванович ИВАНОВА, Чуманкасси ял тарәхөнчи Якаткасси ялөчө пурәнакана.

Ситөнү

Муркаш районё – виҗсөмөш

Чаваш Республикин Министрсен Кабинечө 2008 җулхи февралён 28-мөшөнчө Чаваш Республикин муниципаллә районөсөм тата хула округөсөм хушшинчи 2007 җулхи экономика амәртәвөн итогөсене пөтөмлетнө. Хула округөсөм хушшинчө 1-мөш вырәна Шупашкар хули, 2-мөш вырәна Канаш хули, муниципаллә районсем хушшинчө 1-мөш вырәна Етөрне районө, 2-мөш вырәна Шупашкар районө, 3-мөш вырәна Муркаш районө тивөсчө.

Партисен пурнасчөнчө

Политканаш ларәвө иртрө

Ёнер «Единая Россия» политика партиийөн районти уйрәмөн политканашөн черөтлө ларәвө пулчө. Аңа асаннә парти районти политканашөн секретарө А.Н. Иванов ертсө пичө. Чи малтанах унта «Единая Россия» политика партиийөн вырәнсенчи пусләмәш уйрәмөсөнчө отчетпа суйлав кампанийө мөнле пынине пәхса тухрөс. Ку ёсө март уйахёнчө вөслөмеллине, ун вәхәтөнчө парти вырәнти уйрәмөсөн ёсө-хөлене төплөн тишкермеллине паларттрөс. Чылай пусләмәш уйрәмөсөнчө ёсө лайәхрәх йөркөлөсө пымалли пирки каларөс.

– Вырәнсенчө халәхпа тачә сыхәнса ёслөмелле, төрлө мероприяйтисем ирттрөмелле. Сынсем парти ёсө курса тәччәр, – терө Альберт Николаевич.

Ларура политканаш членөсөм савән пекех РФ Президентчөн суйлавне пөтөмлеттрөс. Суйлава вырәнсенчи уйрәмөсөм өплө хуҗшәннинче тишкерчөс.

Ситөс вәхәтра «Единая Россия» политика партиийөн регионти уйрәмөн конференцийө иртмелле. Ларура унта кайма делегат суйлас ыйтава та пәхса тухрөс.

Л.ПАВЛОВА.

Юбилей

Саламлатпәр



Муркаш районөнчи Тәмкасси ялөчө пурәнакан Любовь Емельяновна ВАСИЛЬЕВАНА пуш уйахөн 19-мөшөнчө 70 сул тултәрнә ятпа чун-чөрөрен саламлатпәр, сирөп сывләх сунатпәр, вәрәм кун-сул, канлө ватләх сөнөтпөр.

Эсө – пирён савәнәс, телөй, эпир санпа савәнәтпәр, мухтанатпәр.

Саламлаканөсөм: мәшәрө, ывәлөсөмпе кинөсөм, хөрөпө керүшө, мәнүкөсөм, сывәх тавәнөсөмпе пускилөсөм.

Сырантару – 2008

Хакланиччен сыранма тарәшәр

Районти «Сөңтерү ялавё» хаҗата 2008 җулхи иккөмөш сур султа июль уйахёнчен илсе тама апрелөн 1-мөшөчөн унчөнчи хакпәх сырантарасчө. Ултә уйахләх сыранмалли хак – 169 тенкө те 62 пус. Хысқан вара сырантару хакө үсет. Савәнпа та район хаҗатне хальтерөх сыранса илме тарәшәр.

Кунсәр пуснө хаҗата «Чавашпичет» киөкөсөнчө те сыранма пулать. Вөсөнчө сырантару хакө йүнөрөх. Райхаҗат редакцийө.